

Warszawa, 21.05.2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

IV.7024.22.2018.MS

Pan Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości
/f976dwh2m2/SkrytkaESP

Szanowny Panie Ministrze,

pismem z 9 lutego 2024 r. Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał się do Pana Ministra ponawiając prośbę o zbadanie kwestii kontaktów członków rodziny z dorosłą osobą ubezwłasnowolnioną, zwłaszcza ubezwłasnowolnioną całkowicie.

W piśmie z 12 marca 2024 r. poinformowano Rzecznika, że stosowny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac legislacyjnych: UD 261) przeszedł pomyślnie konsultacje społeczne, opiniowanie i uzgodnienia. Ponadto przyjęty został przez Komitet Społeczny Rady Ministrów. Jednak w wyniku rozpoczęcia nowej kadencji Sejmu oraz powołania nowego Rządu, projekt ten uległ dyskontynuacji.

Pomimo powyższego Ministerstwo zapewniło Rzecznika, że zagadnienie kontaktów z osobą ubezwłasnowolnioną pozostaje w szczególnym zainteresowaniu Ministerstwa. Jednocześnie jednak wskazano, że dalsze prace nad powyższym zagadnieniem zależne są od prac nad wprowadzeniem modelu wspieranego podejmowania decyzji, który zastąpi instytucję ubezwłasnowolnienia. Ministerstwo wyraziło nadzieję, że powyższe nastąpi do końca roku 2025. Mając jednak na uwadze fakt, że aktualnie ciągle jeszcze trwa proces opiniowania projektu ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji w ramach prac Rządu i napłynęło bardzo dużo uwag krytycznych, można zakładać, że prawdopodobnie ustawa ta nie zostanie uchwalona

przez Parlament w zakładanym terminie. Ponadto, ustawa ta ma wejść w życie po upływie roku od jej ogłoszenia, co dodatkowo wydłuży czas, w którym sygnalizowany przez Rzecznika Praw Obywatelskich problem realizowania kontaktów osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie z bliskimi, nie jest prawnie uregulowany.

Do Rzecznika w dalszym ciągu napływają skargi dotyczące sytuacji, w której opiekun prawny osoby ubezwłasnowolnionej utrudnia bądź uniemożliwia kontakt tej osoby z członkami rodziny i innymi bliskimi osobami. Skarżący wskazują na brak jakichkolwiek środków prawnych umożliwiających rozstrzygnięcie tego typu konfliktu przez sąd. Tymczasem, niewątpliwie brak możliwości realizowania kontaktów z członkami rodzin stanowi naruszenie art. 47 Konstytucji RP, gwarantującego prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Dlatego też, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2024 r., poz. 1264 ze zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o ponowne rozważenie potrzeby wcześniejszego (niż uchwalenie projektowanej ustawy o instrumentach wspieranego podejmowania decyzji) uregulowania omawianej kwestii, poprzez wprowadzenie stosownych zmian w przepisach Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Będę wdzięczny za powiadomienie Rzecznika o zajętych w tej sprawie stanowisku.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich